

Udkast til handlingsplan for cirkulær økonomi

– National plan for forebyggelse og håndtering af affald 2020-2032

09-02-2021
Side 1 af 19

J.nr. 11.9.9

Dansk Affaldsforening
Vester Farimagsgade 1, 5.
1606 København V

Tlf.: 72 31 20 70
danskaffaldsforening.dk

Baggrund

Regeringen har i december 2020 sendt et udkast til handlingsplan for cirkulær økonomi i høring frem til den 9. februar. Handlingsplanen skal udgøre den nationale plan for affaldsforebyggelse og håndtering af affald. Handlingsplanen bygger i stort omfang på allerede tidligere strategier, aftaler, planer samt reviderede bekendtgørelser og kan således ses som en sammenskrivning af disse. Derfor virker det bagvendt, at indholdet først nu sendes i høring. Alligevel har vi prioriteret at udarbejde et høringssvar – dels for at få nuanceret teksten og initiativerne, men også med et håb om, at der nationalt kan findes midler til at understøtte det kommunale arbejde for mere genbrug, mere genanvendelse, kvalitet i genanvendelsen samt borgerinvolvering og digitalisering.

Dansk Affaldsforening bemærker, at handlingsplanen lægger op til yderligere detaljestyling af kommunerne. Det bekymrer os, da vi opfatter det som skadeligt for udvikling og innovation af affaldshåndteringen og samtidig demotiverende for kommunernes engagement i affaldsområdet. Denne udvikling er igangsat uden egentlig dokumentation for, hvordan denne detailregulering fører til mere og bedre genanvendelse.

Dansk Affaldsforening vil gerne opfordre til, at der samarbejdes om udviklingen af affaldssektoren og initiativerne ligesom det skete i forlængelse af sidste affaldsplan. Vi vil ligeledes opfordre til, at der findes midler til at realisere det paradigmeskifte, som ønskes.

Den nationale plan er rammesættende for de kommunale affaldsplaner, men planerne går ikke længere i takt. Miljøministeriet har 3 gange udsat kravet om udarbejdelse af de kommunale affaldsplaner, hvilket har medført, at nogle kommuner har udarbejdet affaldsplaner for perioden 2018 – 2024, mens andre kommuner nu udarbejder affaldsplaner for perioden 2020-2026. Og de kommunale planer har således ophæng i forskellige nationale planer.

Høringssvaret er grupperet omkring de enkelte kapitler i handlingsplanen.

Indledning

Dansk Affaldsforening deler Regeringens vision om at knække affaldskurven, gøre sektoren klimaneutral i 2030 samt at fjerne den fossile plast fra forbrændingen.

I forhold til en klimaneutral affaldsenergiesektor er vi i 2019 kommet med udspillet "[CO -NEUTRAL AFFALDSENERGI I 2030](#)", der står på tre ben: Øget genanvendelse af plast, øget energieffektivitet samt CO2-fangst.

Der er med klimaaftalen fra juni 2020 politisk besluttet indsatser, der især skal fjerne plast fra affaldsenergianlæggene, mens der endnu ikke er taget fat på at få knækket affaldskurven.

Side 2 af 19

Dansk Affaldsforening opfordrer Regeringen til at fastsætte forebyggelsesmål. Det er ikke sikkert, at de rammer plet i første omgang, men de vil være med til at flytte debatten over til forebyggelse af affald. Os bekendt har flere EU-lande allerede nationale mål for affaldsforebyggelse. En del kommuner er i deres seneste affaldsplaner begyndt at sætte mål for genbrug (forberedelse til genbrug) og enkelte også for forebyggelse (1% årligt).

Handlingsplanen oplister en række nye indikatorer. Det bifalder vi. Men en række indikatorer bruges blot til at angive en status og ikke et mål. Dansk Affaldsforening foreslår, at der for alle indikatorer opstilles mål. Vi må blive enige med hinanden om, hvad vi vil opnå på de områder, som vi har valgt at måle os på. Derudover kunne der udvikles flere indikatorer, der fx siger noget om produktlevetid, indsamlingseffektivitet eller andelen af 'forberedelse til genbrug'.

I redegørelsen for regeringens arbejde for cirkulær økonomi i EU anføres det, at Danmark arbejder for, at europæisk affald behandles i Europa. Vi deler dette ønske, men finder det i den sammenhæng mærkværdigt, at regeringen samtidigt har en ambition om, at den danske kapacitet på affaldsenergiområdet skal svare til mængden af forbrændingsegnet affald i Danmark. Den ekstra kapacitet, vi pt. har i Danmark, er jo netop med til at sikre, at affald produceret i Europa får den bedst mulige miljøbehandling. Alternativet er typisk, at affaldet vil blive deponeret i stedet for at producere el og varme i Danmark.

Rammer for forebyggelse og håndtering af affald

Dansk Affaldsforening efterlyser, at det kommunale ansvar for kapacitet får et eftersyn. Indtil videre er reglerne fastholdt, men når der skal ske en statslig tilpasning af behandlingskapaciteten på energiudnyttelsen, bliver det umuligt for kommunerne at gennemføre en meningsfyldt kapacitetsplanlægning i deres affaldsplaner. Kommunerne kan ikke vide, om de fortsat kommer til at kunne benytte de affaldsenergianlæg, som de er medejere af.

Dansk Affaldsforening vil gerne kvittere for det nye afsnit 2.6 om miljø- og klimaeffekter ved forebyggelse og genanvendelse, som indeholder nogle af de oplysninger, som vi har efterspurgt. Men det er langt fra nuanceret nok og kilderne måske ikke altid de nyeste?

Kommunerne skal investere i mere genbrug og mere genanvendelse og skal i den forbindelse kunne redegøre for miljø- og klimaeffekterne overfor borgerne (& politikerne). Derfor har vi efterlyst værktøjer. Staten har fået udarbejdet større miljøvurderingsprojekter om øget genanvendelse og den viden og de data, der er genereret i de projekter, er ikke gjort tilgængelige i en form, som kommunerne

kan anvende til lokale beregninger. Det er en skam og resultatet bliver hurtigt, at en sorteret dåse flåede tomater har en forskellig klimaeffekt afhængigt af, hvilke kilder der bruges, og hvor i værdikæden 'effekten' opgøres (fx ved skraldespanden eller når en opsorteret ressource indgår i nyproduktion af varer).

Side 3 af 19

Dernæst er der genbrug. Genbrug handler om genbrug af produkter – ikke af enkeltmaterialer. Derfor udestår der at omsætte materiale-effekter til produkt-effekter. Det er ikke nemt, men arbejdet er i gang i andre lande. Se fx <http://reutilizayevitaco2.aeress.org/en/>

Mindre affald og bedre udnyttelse af naturressourcerne

Dansk Affaldsforening efterlyser et markant større fokus på og konkretisering af, hvordan kommunerne/selskaberne kan arbejde med forebyggelse og kan understøtte mest mulig genbrug og reparation.

Kommunerne/selskaberne har en vigtig rolle i arbejdet med at sikre en bedre udnyttelse af ressourcerne gennem forebyggelse og genbrug. Vi kender borgerne, har stor viden om deres ønsker og behov, og ved derigennem, hvor det giver størst effekt at igangsætte nye tiltag. Derudover driver vi aktiviteter som stor-skraldsordninger og genbrugsstationer, der vil kunne udvides med nye elementer som reparation og genbrug.

Med den nationale handlingsplans afgørende og centrale rolle for ressourcehåndteringen i Danmark, bør indholdet i højere grad sætte lys på de veje, som kommunerne/selskaberne skal gå i de kommende år og afspejle en mindst lige så grundig behandling af genbrug og forebyggelse, som planen behandler anvendelse.

Reparation og levetidsforlængelse

Dansk Affaldsforening er en af de brancheorganisationer, der i flere år har opfordret til at kigge på incitamenter til at opnå mere reparation og anden levetidsforlængelse. Det fremgår bl.a. af vores udspil "[Mere genbrug – bedre klima](#)". Det samme ser vi fra andre aktører. Derfor er det skuffende, at Regeringen ikke kigger i værktøjsskuffen. Ikke engang forsøg med fx 'håndværkerfradrag' eller tilskud til reparation er der blevet plads til. Vi vil gerne opfordre Regeringen til at iværksætte initiativer – også med henblik på, at vi kan høste nationale erfaringer på området. Det kan både være i form af kortlægning af produkter, der går i stykker og kan repareres, hvem der foretager reparationer (er det dem, der sælger produktet, eller andre?) eller i form af støtte til reparationsstrategier. Vi vil i den forbindelse henvise til Michael Søgaards indlæg fra den 30. december 2020 "[Produktlevetid i udkastet til handlingsplan for cirkulær økonomi](#)".

Genbrug

I afsnittet om genbrug gengives Miljøstyrelsens fortolkning af hvornår en genstand borgerne afleverer på genbrugspladsen er affald eller ej. Vi vil gerne henvise til vores bemærkninger til denne skelnen i vores [henvendelse til Folketinget den 4. juli 2018](#), hvor vi på side 2-4 redegør for, hvorfor denne fortolkning giver udfordringer i praksis og gentager vores opfordring til, at produkter, der afleveres i kommunale affaldsordninger, må opfattes som værende affald.

Det fremgår af status-afsnittet, at der fortsat er muligheder for at øge genbrug, bl.a. henvises der til, at forbrugere og virksomheder er tilbageholdende overfor handel med genbrugseffekter, da der mangler regler. Der er dog ikke foreslået nogen initiativer i handlingsplanen, der skal udvikle de manglende regler. Hvorfor ikke?

Side 4 af 19

Også på genbrugspladserne er der mulighed for at tage langt større mængder fra til genbrug/forberedelse til genbrug, men det kræver en indsats. Dansk Affaldsforening havde gerne set et initiativ, hvor der indhentes erfaringer fra de forskellige modeller, som kommunerne anvender for at øge mængden til genbrug. Hvad er de gode løsninger og hvor stort et potentiale kan der indfries? I vores egen strategi har vi formuleret det således: *Vi skal styrke arbejdet med genbrug. Det skal ske i praksis hos foreningens medlemmer, hvor de gode løsninger skal skabes og videreudvikles – gerne med flere eksterne partnere.*

Vores erfaring er, at der skal investeres for at få øget mængden, der tages fra til genbrug på genbrugspladserne. Der skal uddannes, kommunikeres, udvikles systemer, sættes mål og meget andet for at løfte genbrug – og det uafhængigt af om genbrugseffekterne afsættes via bytteområder (bemandet/ubemandet), via kommunale genbrugsbutikker eller i diverse kombinationer med de velgørende organisationer eller private erhvervsdrivende.

Udgifterne til at løfte genbrug indgår i genbrugspladsordningen, og der udestår en drøftelse af, hvor langt kommunerne kan gebyrfinansiere arbejdet med genbrug, hvis genbrugseffekterne ikke er affald. Der foreligger et ældre folketings-svar fra Karen Ellemann, som nævner initiativer, der knytter sig til affaldsordninger kan gebyrfinansieres, ligesom byttehjørner bliver nævnt. Men hvor langt rækker det, når vi fx ser bemandede byttehjørner?

Det initiativ, der fremgår af handlingsplanen, er en gengivelse af Klimaplanens initiativ. Dansk Affaldsforening er af den opfattelse, at initiativet er svært gennemførligt rent juridisk og medfører stor risiko for, at vi opnår mindre genbrug.

Når det skal reguleres, at kommunerne skal gøre effekter tilgængelig for både private virksomheder, frivillige organisationer og borgerne kan det ende med, at fx at frivillige organisationer mister adgangen til genbrugseffekterne (da kommunerne bliver nødt til at sælge/udbyde effekterne for at sikre ligebehandling og undgå statsstøtte) og/eller, at der skal investeres i vagter/aflukkede områder med åbningstider for at regulere adgangen til genbrugseffekterne, hvilket heller ikke gør det nemt for velgørende organisationer at aftage genbrugseffekter, når de kun har adgang på lige fod med borgerne og øvrige private virksomheder.

Endelig er der de kommunale genbrugsbutikker, som kun må afsætte genbrugseffekter, der forinden har været 'gjort tilgængelige' for både virksomheder, velgørende organisationer og borgerne. I det omfang 'gjort tilgængelige' betyder, at genstandene skal afsættes uden betaling, er det dødsstødet for de kommunale butikker. For vi kan selvfølgelig ikke sælge noget, som vi forinden er blevet pålagt at forære væk.

Det er kun få genbrugspladser, der ikke allerede nu modtager genstande til direkte genbrug, mens de mange, der gør, risikerer at få ødelagt de udviklede systemer, som netop har givet genbruget et markant løft i forhold til 'gammeldags byttehjørner', hvor alle skal have adgang og kommunerne ikke har haft en målrettet indsats på genbrugsområdet ved at sætte sig mål og sætte genbrug i system.

Dansk Affaldsforening fraråder en national regulering af området og anbefaler, at det undersøges hvilke lokale koncepter, der evner at hæve mængden af genbrug og hjælper med at få videndelt om disse. Ud over mængden af genbrug kan det være relevant at undersøge, hvorvidt 'genbruget' erstatter nyindkøb og om der evt. er forskelle i forhold til dette, når effekterne hhv. sælges eller foræres væk.

Dansk Affaldsforening ser i øvrigt genbrugspladserne som en innovationsplatform for cirkulær økonomi, som beskrevet på side 26-27 i vores udspil [Fuld skrald på den cirkulære økonomi](#).

Mere og bedre genanvendelse

Særskilt indsamling og reel genanvendelse

Dansk Affaldsforening henviser til vores [høringssvar på affaldsbekendtgørelsen](#) i forhold til beskrivelse af særskilt indsamling og undtagelsesbestemmelserne. Derudover ser vi gerne undtagelsesmulighederne beskrevet jf. § 44 i affaldsbekendtgørelsen. Det er vigtigt i en national plan, der kigger mindst 6 år frem, at der er fokus på den teknologiske udvikling. Vi efterlyser også, at den nationale plan forholder sig til eftersortering af restaffald.

I forhold til reel genanvendelse er der foretaget en opdeling af målsætningen for municipal waste på husholdninger og erhverv. Dansk Affaldsforening bifalder, at kommunerne fortsat har et konkret mål på 50% genanvendelse af husholdningsaffald eksklusiv haveaffald og byggeaffald i 2025. Den kan ses som en opfølger på målet fra den tidligere plan, hvor kommunerne skulle opnå 50% genanvendelse i 2022 med afsæt i 7 fokusfraktioner, restaffald, brændbart og storskrald. For at gøre dette operationelt skal det kommunikeres fra centralt hold, hvilke H-koder og/eller eak-koder for diverse bygge/anlægsfraktioner, der ikke skal indgå i opgørelsen. Bilruder kan være et eksempel på en fraktion, som der kan være tvivl om.

Virksomhederne har fået et pejlemærke på 55% genanvendelse, hvilket må opfattes som at være inkl. haveaffald. Dansk Affaldsforening havde gerne set, at virksomhederne havde fået udstukket en højere målsætning ud fra følgende betragtninger:

- Målsætningerne fra seneste affaldsplan lød på 70% genanvendelse af de tørre fraktioner og 60% af organisk affald, som skulle nås i 2018. Er det nye pejlemærke ikke lavere, end hvad der skulle have været opnået i 2018?
- Virksomhedernes affaldssammensætning er anderledes end husholdningernes. De har fx større og mere ensartede mængder af de enkelte genanvendelige fraktioner som fx pap, plastfolie eller madaffald, som

nemmere kan sorteres fra til genanvendelse. [Vi har tidligere analyseret potentialet for øget sortering hos virksomhederne.](#)

- Ifølge opgørelsen opnår erhvervslivet allerede 51% reel genanvendelse i 2018, hvorfor det ikke opfattes som særligt ambitiøst, at procenten blot skal hæves til 55% i 2025. Det er faktisk lidt svært at argumentere for, at de massive investeringer, som virksomhederne skal foretage for at sortere det husholdningslignende affald, kun skal resultere i 4% mere genanvendelse.

Side 6 af 19

Ovenstående genanvendelsesprocenter antages at være opgjort efter de nye målepunkter for genanvendelse og afspejler således en fortsat kvantitativ tilgang til genanvendelsen. Men vi bliver nødt til at drøfte kvalitet i genanvendelsen også – for alle materialer. Her efterlyser Dansk Affaldsforening yderligere initiativer og indsatser.

Dansk Affaldsforening bakker op om, at det er affaldsdatasystemet, der skal generere viden om genanvendelse opgjort efter de nye målepunkter. Derfor tillader vi os endnu engang at undre os over kravene i den nye affaldsbekendtgørelse om, at både kommuner og virksomheder via deres afsætningsaftaler forpligtiges til at kunne dokumentere genanvendelsen ud i flere led. Vi opfordrer myndighederne til at iværksætte et samarbejde i afsætningskæden, for at skabe enighed om rammerne for denne dokumentationsforpligtigelse.

Det er noget uklart, om den årlige opgørelse af kommunernes genanvendelse tænkes fremsat på landsplan eller for enkeltkommuner. Hvis sidstnævnte skulle være tilfældet, skal den indeholde noget om forudsætningerne, da mulighederne for at genanvende affald i betydelig grad afhænger af lokale forhold – selvom affaldsindsamlingen er blevet ensrettet og strømlinet.

Dansk Affaldsforening indgår gerne i en følgegruppe til arbejdet med at udvikle GREASE-modellen.

Med ordninger alene, når vi ikke målsætningerne for genanvendelse

Desuagtet indretningen af ordningerne for genanvendelse, når vi ikke målsætningerne uden borgernes deltagelse. Dansk Affaldsforening savner konkrete tiltag rettet mod borgerne i handlingsplanen. Foreløbige fund i foreningens ph.d.-projekt indikerer, at borgernes oplevelse af nødvendighed i forbindelse med sortering er svag. Alt for nemt og ofte kommer andre hensyn og gøremål i vejen, til trods for at borgerne generelt set har taget godt imod og gerne vil sortering.

Der er brug for at opruste på de indsatser, der retter sig mod borgerne, det være sig både de forståelsessøgende og de hvormed vi med konkrete tiltag søger at styrke borgernes sorteringspraksis. De midlertidige fund peger på, at mange borgere opfatter sortering som et ekstra bidrag til en miljødagsorden, som de kan give, når de har tid og overskud. Fundene peger også på, at installationen af systemer til sortering i borgernes hjem øger sorteringen, samtidig med at det påvirker det, man kunne kalde deres normalitetsforståelse - dvs. at sortering er den normale måde, de bortskaffer affald, snarere end en ekstra indsats de yder, når der er overskud.

Dansk Affaldsforening foreslår på denne baggrund at undersøge, hvordan bl.a. kommuner og affaldsselskaber bedre kan understøtte borgernes sortering i hjemmet, evt. i form af bedre muligheder for at stille indendørs affaldssorteringsudstyr til rådighed for borgerne. Et initiativ kunne være at undersøge dette under inddragelse af forbrugerorganisationer og relevante NGO'er.

Derudover bør der iværksættes en drøftelse af bygningsreglementeret. Er det fx hensigtsmæssigt at stille krav ved nybyggeri og renovering af eksisterende byggeri om, at der i boliger gøres plads til indendørs sorteringsudstyr til sortering af de ti fraktioner, og at der i erhvervsbyggeri gøres plads til relevant sortering for virksomhedstypen?

Dansk Affaldsforening opfordrer til, at der bliver igangsat sådanne drøftelser med de relevante aktører.

Ph.d.-projektet finder imidlertid også hos borgeren en bekymrende mangel på indsigt i hvorfor de skal sortere. Der er brug for at arbejde på kommunikationen af effekterne af borgernes indsats og i den sammenhæng er det afgørende, at effekterne er reelle. Det er oplagt, at borgernes engagement og tillid til ordningerne kan svækkes, hvis den reelle genanvendelse er ringe, og hvis kommunerne ikke kan redegøre for behandlingen af borgernes affald, fordi de ikke forestår denne.

Endelig vil Dansk Affaldsforening gøre opmærksom på vigtigheden af, at borgerne ikke er de eneste eller de første, der i praksis skal demonstrere sortering som dansk affaldsnorm. Virksomheder og myndighedsinstitutioner er vigtige som norm-førende. Bl.a. derfor bakker Dansk Affaldsforening op om, at strømligningen sker på tværs af sektorerne.

Strømlinet sortering og indsamling af husholdningsaffald

Strømlining indsamlingsordninger

Dansk Affaldsforening henviser til [foreningens høringssvar](#) til affaldsbekendtgørelsen i forhold til initiativet omkring strømlining. Endvidere henviser vi til [henvedelsen til Miljøministeren](#) omkring tidsfristen for implementering. Endelig vil vi endnu engang fremhæve, at der er høj risiko for, at tekstilaffald vil blive indsamlet uden afsætningsmulighed og derfor opfordre til at udskyde implementering af ordninger for tekstilaffald.

Strømlining sorteringskriterier

Dansk Affaldsforening skal gentage, at det er afgørende, at Miljøministeriet etablerer en model med tilhørende finansiering til drift og vedligeholdelse af sorteringskriterierne, så de udvikles i takt med den teknologiske udvikling til behandling af affald.

En national informationsindsats inspireret af nudging bydes velkommen – men formen er afgørende for succes. En enkeltstående, national kampagne vil ingen effekt have på borgernes sortering. Det er afgørende, at kommunikationsindsatsen sker over lang tid, gerne flere år – og ikke mindst at den koordineres og planlægges med, hvornår de enkelte kommuner ruller nye spande ud til borgerne.

Dansk Affaldsforening ser i højere grad, at Miljøministeriet og Miljøstyrelsen faciliterer fælles kommunikationsressourcer, som kommuner (og boligselskaber sådan set også) kan benytte, når der etableres nye affaldsordninger eller ændres i eksisterende.

Side 8 af 19

Konkret har vi foreslået en digitalisering af piktogrambrugerguiden, så den bliver i stil med den i [Norge](#), ligesom vi længe har foreslået Miljøministeriet og Miljøstyrelsen, at vi sammen etablerer en fælles digital platform kaldet Danmark Sorterer, der kan samle eksisterende, fælles affaldskommunikationsressourcer som piktogrammer, sorteringskriterier og affaldsfotobank.dk. [Sverige](#) har netop lanceret et lignende koncept.

Affaldssortering i det offentlige rum

Dansk Affaldsforening har med interesse noteret, at der vil blive igangsat en analyse om gebyrfinansiering af affaldshåndtering i det offentlige rum. Vi vil meget gerne bidrage til analysen. Helt overordnet ser Dansk Affaldsforening udbredelsen af ordninger til sortering som et ikke bare positivt men ligeledes også vigtigt skridt i retning af den målsætning, der handler om at normalisere sortering, som måden man skiller sig af med affald i Danmark. Den fysiske infrastruktur er normbærende og –spredende og samtidig ved vi, at praksis og vaner styrkes, jo mere vi passer dem. Udbredelsen af ordninger til sortering såvel i det offentlige rum som på private og offentlige arbejdspladser, bidrager til en styrkelse af borgernes sorteringspraksis og vaner. Men vi kender også udfordringerne, hvor det kan være en endnu større udfordring at opnå en korrekt sortering ved beholdere i det offentlige rum.

Piktogrammer på produkter

Regeringen vil iværksætte en dialog med erhvervslivet og andre aktører til et partnerskab om udbredelse af affaldspiktogrammerne til produkter og emballager. Denne dialog har Dansk Affaldsforening haft i flere år, og vi foreslår fortsat, at det fortsatte udviklingsarbejde for både piktogrammer og sorteringskriterier varetages i en selvstændig enhed, hvor alle aktører er repræsenteret. Vi har i vores høringsvar og diverse henvendelser til Miljøstyrelsen omtalt dette som "Danmark Sorterer". Sammen med KL har vi kort beskrevet indsatsen (side 8) i vores fælles udspil "[Vores affald – Danmarks ressourcer](#)". Dansk Affaldsforening har derfor to kommentarer til initiativet:

- 1) Det haster med at afsætte ressourcer til at vejlede virksomhederne. Hvis vi ikke hjælper dem nu, hvor de er motiverede i forhold til både mærkning med piktogrammer og/eller anvisninger til, hvordan deres produkter rammer det danske affaldssystem, mister vi det momentum, som vi oplever p.t. Lige nu har vi en aftale med Miljøstyrelsen om, at virksomhederne skal henvises til at finde oplysninger på Miljøstyrelsens hjemmeside (hvor der ikke rigtig er nogen), eller at de skal skrive til Miljøstyrelsens hovedmailadresse. Det bekymrer os, og vi ser stor risiko for, at det hidtidige arbejde kan blive tabt.
- 2) Vi forventer at blive inviteret til at indgå i den dialog, som skal iværksættes med erhvervslivet og de andre aktører. Eftersom det er os, der har udviklet både piktogrammer, sorteringskriterierne og varetaget dialogen med virksomhederne i en årrække, har vi meget at byde ind med.

Omkostningsreduktioner

Dansk Affaldsforening har [tidligere påpeget](#), at husstands-nær indsamling af 10 fraktioner kommer til at koste langt mere end forudsat i den politiske aftale. Det er blot en af de udfordringer, der tilknyttet initiativet om en analyse af omkostningsreduktioner. Hovedudfordringen er, at det er lokalpolitisk bestemt, hvilket serviceniveau borgerne tilbydes, og det frie marked der fastlægger hovedparten af de kommunale udgifter til især henteordninger og behandling af affaldet.

Side 9 af 19

Når kommuner samtidig skal gå foran og etablere nye ordninger, stille nye dokumentationskrav til afsætning, ikke længere må minimere deres omkostninger ved selv at gøre affaldet klar til markedet via sortering er det ikke hensigtsmæssigt at basere en analyse på tidligere data.

Dansk Affaldsforening er af den opfattelse, at kommunerne og selskaberne løbende effektiviserer, da der er stort lokalpolitisk fokus på affaldsgebyrets størrelse og selvfølgelig på at drive de kommunale ordninger så effektivt som muligt. Økonomisk tilsyn eller indtægtsrammer opfatter vi som uegnede værktøjer, mens staten i stedet for kunne støtte kommunerne ved fx – som vi har foreslået som input til nærværende handlingsplan – at hjælpe med udvikling af udbudsparadigmer og vurderinger af kvalitet i genanvendelsen.

Effektiviseringer foregår løbende, men omkostningsreduktioner bør aldrig ske ved, at staten blander sig i det lokale serviceniveau, lokale klima- og miljømålsætninger eller sociale hensyn/rummeligt arbejdsmarked.

Mere genanvendelse hos virksomhederne

Dansk Affaldsforening finder, at afsnittet om miljø- og klimaforhold er unuanceret. Reglerne for virksomhedernes affaldshåndtering har ikke været klare. Deres opgaver og ansvar er tydeligt fremgået af de relevante bestemmelser i lovgrundlaget siden 2010. At det kan give anledning til tvivl, siger mere om virksomhederne og de private indsamlere og behandlingsvirksomheder end om reglerne.

Virksomhedernes manglende sortering handler ikke om mangel på kommunalt tilsyn, men om at virksomhederne ikke overholder loven. Miljøministeriet burde naturligvis pege på virksomhederne som de hovedansvarlige for, at de ikke sortere deres affald korrekt.

Hensigten med den reform, der trådte i kraft i 2010, var (blandt andet), at give virksomhederne frit valg, så de kunne aflevere deres genanvendelige affald, hvor de ville – så længe de levede op til de miljømæssige krav. Private affaldsbehandlere og rådgivere kunne så – mod betaling – hjælpe de affaldsproducerende virksomheder med at finde løsninger.

Det har nu vist sig, at virksomhederne og de private affaldsbehandlere/rådgivere ikke har været i stand til at løfte det ansvar. Når man i handlingsplanen peger på "uklare" regler og manglende tilsyn som grunden til den manglende genanvendelse, har man i bedste fald misforstået problemstillingen. Men endnu værre har man fralagt virksomhederne ansvaret for at følge lovgivningen, da de kan henvise til "manglende forståelse af reglerne" eller "manglende tilsyn" som undskyldning.

I forhold til initiativerne undrer det os, hvorfor virksomhederne først skal følge kravene om nationale sorteringskriterier og piktogrammer inden udgangen af 2022? Og dernæst savner vi en nærmere beskrivelse af "omkostningseffektiv meldeordning for virksomhedernes affaldsordning". Hvordan kan en meldeordning blive andet end et administrativt monster og betyder det, at Regeringen/Ministeriet har opgivet at få affaldsdatasystemet til at fungere for det kommunale virksomhedstilsyn?

Side 10 af 19

"Risikobaseret affaldstilsyn og samling af administrations- og tilsynsopgaver" kan blive et meget omfangsrigt og dermed ressourcekrævende initiativ. Da det er juridisk meget tvivlsomt, hvorvidt et tilsyn i det omfang følger af nuværende lovgivning, skal kommunerne naturligvis kompenseres alt efter de krav nye tilsynskrav, der stilles til kommunerne.

Det fremgår desuden ikke, hvad man forventer at få ud af det. Vil det øge genanvendelsen - og i givet fald med hvor meget?

Reelt skal der føres tilsyn med alle potentielt affaldsproducerende virksomheder (nok op mod 300.000). Det er typisk de små og mellemstore virksomheder, som vi gerne vil have til at sortere noget mere. Disse virksomheder giver typisk ikke anledning til miljøproblemet i øvrigt. Man skal også være opmærksom på, at manglende affaldssortering ikke er et miljøproblem på linje med en række andre overtrædelser af miljølovgivningen (luft-, støj- og spildevand), hvilket også er afspejlet i lovgivningen.

Det er fint, at der ønskes øget modtagekontrol på affaldsenergianlæggene, men man skal være opmærksom på, at kildeopsporingen kan være både vanskelig og ressourcekrævende. Hertil kommer, at affaldsdatasystemet, der skulle understøtte det kommunale tilsyn, aldrig har fungeret efter hensigten. Blandt andet fordi data typisk er alt for gamle (ofte mindst 2 år).

Det er ligeledes meget tvivlsomt, hvordan en centraliseret tilsyn med op mod 300.000 virksomheder kan styrke genanvendelsen. Et minimum af lokalt kendskab vil være helt nødvendig for at løse den opgave.

Vi vil i stedet anbefale, at der i handlingsplanen lægges op til et samarbejde mellem staten, kommunerne og virksomhedernes brancheorganisationer, der skal sætte fokus på, hvordan vi bedst muligt får alle virksomheder til at sortere deres genanvendelige affald. Et sådant initiativ vil understøtte det offentlig-private samarbejde, der er helt nødvendigt, hvis de cirkulære ambitioner skal opfyldes.

Der er anført et initiativ om partnerskab om nye teknologier og digitale løsninger i affaldssektoren. Det bakker vi op om. Vi havde dog gerne set, at initiativet omfattede hele affaldssektoren og ikke kun digitale løsninger for virksomhedernes affald. Dansk Affaldsforening opfordrer til at invitere kommuner og selskaber med i partnerskabet.

Organisering af affaldssektoren

Dansk Affaldsforening mener ikke, at en ændret organisering af den kommunale opgaveløsning er nødvendig for at opnå mere genanvendelse og mindre forbrænding. Udviklingen siden 'Danmark uden Affald' viser, at kommunerne kontinuerligt har hævet genanvendelsen og mindsket forbrændingen af husholdningsaffaldet. Så den eksisterende organisering leverer resultater, når de politiske målsætninger er klare og tydelige. Den ændrede organisering, der er aftalt med Klimaplan for affald i juni 2020, kaster Danmark ud i et eksperiment. Os bekendt findes der ingen andre lande, der fratager kommunerne muligheden for at arbejde med det affald, som de er ansvarlige for.

Side 11 af 19

I afsnittet om miljø- og klimaforhold henvises til evalueringen af markedsudsættelsen af det genanvendelige erhvervsaffald. Vi mener, at denne henvisning i bedste fald er mangelfuld. Det kan diskuteres, hvorvidt de private virksomheders overtagelse af ansvaret for erhvervsaffaldet var uden miljømæssige konsekvenser. Det har ikke ført til nogle forbedringer, hvorfor det kan tolkes som et miljømæssigt problem, da et kendt potentiale ikke er blevet indløst. Det kunne det måske have været, hvis man havde gjort noget andet.

At "opdelingen" af markedet skabte usikkerhed om rammevilkårene og tilbageholdenhed for nye investeringer, er en påstand fra de private virksomheders side, som der ikke findes nogen dokumentation for. De fik fri adgang til alt genanvendeligt erhvervsaffald, hvilket er rimeligt entydigt og burde have fremmet investeringer. Hvis det ikke var tilfældet, burde de private virksomheder jo allerede være kommet med de indvendinger, da den politiske aftale om affaldssektorens organisering blev indgået i juni 2007.

I forhold til sammensætningen af det importerede affald efterlyser vi en kilde på det relativt mere plastindhold. Plastindholdet er noget, der kan påvirkes, når man indgår leveringsaftaler om affald til energiudnyttelse.

I status-afsnittet refereres, at kommunerne i øget omfang selv varetager indsamlingsopgaven. Man kunne i den forbindelse beskrive eller undersøge, hvorfor vi ser denne trend. På samme vis er der kun en overfladisk beskrivelse af behandlingen af det genanvendelige affald. Hvis 84% af det genanvendelige husholdningsaffald udbydes til private anlæg, hvad er så det reelle problem og grunden til, at kommunerne skal pålægges udbudstvang? Er der et mønster i forhold til, hvad der behandles på private anlæg og hvad der behandles på kommunale anlæg? Endelig refereres i statusafsnittet, at der i Klimaaftalen fra juni er besluttet at ændre organiseringen af affaldsforbrændingssektoren. Det er ikke korrekt, da man besluttede at fastholde organiseringen og bede KL om at udarbejde en lukkeliste.

Initiativerne i handlingsplanen er en gentagelse af teksten fra Klimaaftalen i juni 2020. Dansk Affaldsforening har under forhandlingerne kommenteret på det materiale, som der skulle forhandles ud fra. Der mangler fagligt belæg for indholdet i det materiale, som regeringen spillede ud med og dermed for de initiativer, der er blev aftalt i Klimaaftalen fra juni. Dette har vi gennemgået i de notater, der er tilknyttet nyheden "[Regeringens affaldsudspil savner fagligt belæg og gambler med](#)

[omkostninger, miljø og klima](#)". Der mangler bl.a. dokumentation for at tvangsudbud giver mere, bedre og/eller billigere genanvendelse af husholdningsaffald.

Nu er aftalen indgået og under implementering. Timingen er elendig. Kommunerne er på samme tid blevet bedt om at investere i øget indsamling af husholdningernes affald, men ved ikke hvilke muligheder de får for at håndtere og tage ansvar for det indsamlede affald.

Side 12 af 19

Dansk Affaldsforening mener, at udbudstvang som beskrevet i aftalen kun omhandler behandling og sortering af genanvendeligt husholdningsaffald. Det medfører således også, at affald, der er klassificeret som farligt affald, som forbrændingseget affald eller som deponeringseget affald, ikke berøres af aftalen.

I forhold til omsætning af aftaleteksten vil det være relevant at se på en række relevante definitioner i lovgivningen af fx behandling, sortering, genanvendelse og husholdningsaffald.

Det udestår at finde frem til hvilke kommunale anlæg, der er omfattet af at være 'genanvendelses-anlæg' og dermed skal selskabsføres. Og aftalens beskrivelse af, hvordan kommunerne skal håndtere markedssvigt på behandlingssiden harmonerer ikke med en planlægningssikkerhed for at kunne håndtere det affald, som kommunen har ansvaret for. Dansk Affaldsforening mener, at det er sundt for økonomien og miljøet, at kommunerne har muligheden for selv at etablere et anlæg, hvis de ikke kan få den ydelse de ønsker.

Det er problematisk, at en kommune ikke selv kan få lov at investere i nye genanvendelses-anlæg. Det betyder de facto, at private virksomheder får et monopol. Det kan blive meget dyrt for borgerne. Den dispensationsmulighed, der lægges op til, er reelt en styrkelse af de facto mono-polet, idet kommunen kun må etablere et anlæg, hvis det sker som et partnerskab med en privat virksomhed.

Frit valg for mindre virksomheder til benyttelse den kommunale affaldsordning, herunder private institutioners deltagelse i en kommunal ordning for husholdningens lignende affald, er meget positivt og har været efterspurgt af både private institutioner og mindre virksomheder.

Initiativet om skærpet økonomisk tilsyn er bekymrende. Hvordan vil tilsynet forbedre genanvendelsen? Hvordan skal tilsynet finansieres – via husholdningernes affaldsgebyrer? Og hvem skal i givet fald føre tilsyn med tilsynet?

I forhold til tilpasning af forbrændingskapaciteten er det afgørende, at udviklingen i mængderne til energiudnyttelse monitoreres tæt, så vi ikke kommer til at nedlukke for meget kapacitet for hurtigt.

Dansk Affaldsforening bidrager gerne til afgiftsanalyser.

Tekstilaffald

Tekstilaffald er koblet med tøj til genbrug, hvorfor vi gerne havde set en samlet beskrivelse af problemstillingen med både tøj til genbrug og tekstilaffald. Det anbeføres under miljø- og klimaforhold, at genbrugsmarkedet for tekstiler er

veletableret. Det undrer os, for selv Miljøministeriet må have opdaget at genbrugsmarkedet er yderst udfordret. Vi har i løbet af 2020 jævnligt hørt fra vores medlemmer, at de har haft svært ved at afsætte genbrugstøjet og at der er meget begrænset mulighed for at stille krav til de afsætningskanaler, der evt. måtte findes. Så vi står med et afsætningsproblem både for tøj til genbrug og tekstiler til genanvendelse.

Side 13 af 19

Derfor vil Dansk Affaldsforening opfordre til at udskyde kravet om henteordninger for tekstilaffald allerede fra 1. januar 2022. Det kommer til at gå galt, der er ingen afsætning, og det er skadeligt for borgernes motivering, hvis vi skal fra start forberede dem på, at det indsamlede tekstil desværre må energiudnyttes i en overgangsperiode.

Dansk Affaldsforening foreslår etablering af udvidet producentansvar for tøj og tekstiler. Det ser vi på vej i Holland, Sverige og allerede veletableret i Frankrig. Vi har [præsenteret en model](#) med relevante elementer til producentansvar og opfordrer i øvrigt Miljøstyrelsen og Miljøministeriet til at genstarte indsatsen på tekstilområdet i regi af Nordisk Råd, der i 2015 under dansk formandskab udarbejdede en model for producentansvar for tekstiler i norden.

Derudover opfordrer Dansk Affaldsforening til, at Miljøministeriet gør status på tekstilinitiativerne fra Danmark Uden Affald II.

Vi finder i øvrigt piktogrammet for tekstiler passende, og har ikke i sinde at ændre det.

Udvidet producentansvar for emballager

Dansk Affaldsforening bakker op om en implementering af producentansvaret, der sikrer reduktion af emballage, genbrug af emballage samt design af emballage, der er nem at genanvende i høj kvalitet. Men kan dette opnås udelukkende via graderet gebyrer rettet mod producenterne eller er der behov for andre økonomiske incitamenter eller anden regulering også?

Dansk Affaldsforening har udarbejdet et forslag vedr. model for implementering og vil gerne fremhæve behovet for et forpligtende samarbejdsforum for de involverede aktører. Vi henviser i øvrigt til [nyheden om vores høringssvar på Miljøbeskyttelsesloven om producentansvar](#).

Udvidet producentansvar for elektronik og batterier

Dansk Affaldsforening oplever, at der fortsat er store udfordringer i den nuværende implementering af producentansvaret for især elektronik. I forhold til initiativet om modernisering af producentansvaret for elektronik vil vi gerne fremhæve vores [høringssvar på ændring af miljøbeskyttelsesloven fra december 2019](#), hvor vi peger på udfordringerne og mulige løsninger.

I forhold til batterier havde vi gerne set et initiativ, der gik på at kortlægge udfordringerne i batteriindsamlingen især med hensyn til brandfaren ved lithium-ionbatterierne. En øget viden opsamling på området vil kunne bringes i spil i de kommende forhandlinger om den af Kommissionen fremsatte batteriforordning.

Bedre håndtering af farligt affald og shredderaffald

Der beskrives et initiativ om løbende opdatering af den vejledende udtalelse om HP 14. I denne forbindelse skal det nævnes, at branchen (Danish Waste Solution og Afatek) på nuværende tidspunkt selv har lavet en HP14-analysemetode for slagger, som pt. ligger til godkendelse hos Miljøministeriet.

Side 14 af 19

Vi ser frem til, at undersøgelsen af nationale muligheder for håndtering af asbestholdigt affald, der indeholder andre farlige stoffer, afsluttes. Det eksporteres ikke nødvendigvis p.t., men 'står på lager' hos bl.a. modtagestationer for farligt affald og på deponier.

I forhold til en øget energiudnyttelse af shredderaffald efterlyser Dansk Affaldsforening en større afklaring af selve karakteriseringen, så affaldsenergianlæg kan tilrettelægge en miljøgodkendt håndtering.

Nul affald i naturen, i havet og på gaderne

Med nærværende affaldsplan skal direktivets bestemmelser implementeres i Danmark, og vores forventning var, at *foranstaltninger til at bekæmpe og forebygge alle former for henkastning af affald og til at rydde op efter alle typer af henkastet affald* også ville blive krævet af de kommunale affaldsplaner – dette især med afsæt i at affaldshåndteringsplanerne skal tage hensyn til *planlægningsområdets geografiske niveau*.

Det er noget uklart, hvordan der søges at samarbejde om opgaven mellem det nationale og lokale niveau. Og hvordan Regeringen forestiller sig at det lokale niveau kan/skal bidrage til mindre henkastet affald.

I forhold til en national kommunikationsindsats har Dansk Affaldsforening tidligere udtrykt begejstring for inddragelse af adfærdsdesign – men også advaret mod ensidigt at målrette indsatsen mod forbrugere og almindelige mennesker.

Generelt mangler der fokus på affaldssortering i servicesektoren (herunder i særdeleshed i hotel- og restaurationsbranchen). Det gælder både i hvor stort omfang, virksomhederne selv sorterer, samt hvilke muligheder, de giver deres brugere og gæster – både på selve restauranten, men også i umiddelbar nærhed heraf. En øget indsats for mere sortering - her forventer vi at have en positivt afsmittende effekt på mængden af smidt affald i naturen.

Vi henviser i øvrigt [til input givet til Det Nationale Plastikvidencenter](#) i forbindelse med kampagnen.

Affaldsforbrænding

I beskrivelsen miljø- og klimaforhold efterlyser Dansk Affaldsforening nogle yderligere nuancer:

- Affaldsenergianlæggene er etableret for at løse et miljøproblem (for meget deponering), hvor man samtidigt kunne få el og varme ud af at brænde affaldet. Affaldsenergianlæg er ikke etableret for at producere el og varme, men som en bedre miljøløsning end deponering. Afsnittet giver klart indtryk af noget andet.

- Det er ikke kun kreosotbehandlet, men også andet imprægneret træ, der ikke kan genanvendes og derfor bruges til energiudnyttelse.
- Det angives, at flyveaske og røggasrensningsprodukter sendes ud af landet. Det er korrekt, men Dansk Affaldsforening ser gerne nævnt, at vi er ved at igangsætte [HaloSep-anlægget](#), så vi fremover kan genanvende bl.a. zink fra røggasaffaldet og ikke mindst begynde at deponere affaldet lokalt i Danmark.
- Man kunne evt. også pege på den videre udvikling indenfor slaggeanvendelse – fx i form af [bærelag i vejbygning](#).

I forhold til det videre arbejde med en optimeret energiudnyttelse på affaldsenergianlæggene finder Dansk Affaldsforening det vigtigt, at der følges op på de hidtidige initiativer, og at man understøtter øget energieffektivitet med de rette afgiftsincitamenter.

Dansk Affaldsforening finder det positivt, at der peges på udvikling af CCS og CCU løsninger.

Deponi

Deponeringsområdet står overfor reelle udfordringer, som ikke nævnes i afsnittet. Det fremstår tværtimod som om, at alt er fint – også i fremtiden. Det er desværre ikke tilfældet.

Det såkaldt risikovurderingsprojekt, der er lavet i et samarbejde mellem staten og kommunerne/affaldsselskaberne peger på, at efterbehandlingsperioden for deponeringsanlæg med stor sandsynlighed er (meget) længere end de 30 år, der er nævnt som udgangspunktet i afsnittet. Det har potentielt store økonomiske og/eller miljømæssige konsekvenser.

Projektet er endnu ikke offentliggjort, men det ændrer ikke på de økonomiske og miljømæssige konsekvenser. Denne udfordring bør fremgå af regeringens handlingsplan.

Med en målsætning om cirkulær økonomi og rene affaldsstrømme, er der stor sandsynlighed for, at vi i fremtiden skal deponere mere affald end vi gør i dag. Det stigende kendskab til indholdet af miljøfremmede stoffer i mange produkter, og de vanskeligheder, det giver i form af at kunne genbruge, genanvende eller energiudnytte affaldet, peger i retning af at for en større del af affaldet, vil deponering være den miljømæssigt bedste løsning. I hvert fald indtil en anden behandlingsform er udviklet. Bygge- og anlægsaffald er en af de fraktioner, der indeholder flere miljøfremmede stoffer end hidtil antaget og ofte i større mængder.

Der findes tilsvarende fraktioner, som vi endnu ikke ved, hvad vi skal gøre ved. Det drejer sig fx om vindmøllevinger, solceller og lignede komposit samt sammensatte produkter.

Udfordringen med en fremtid, hvor vi potentielt skal deponere mere affald, bør fremgå af handlingsplanen.

Bedre udnyttelse af biomasse

Mere og bedre genanvendelse af bioaffald

I beskrivelsen af miljø- og klimaforhold savner vi, at handlingsplanen forholder sig til de nye udfordringer, vi har med haveaffald. Det handler dels om pesticid-indhold, som visse steder har medført krav om rensning af overfladevand, forbud mod nedsivning eller krav om afledning til kloak. Vi efterlyser, at der blive iværksat analyser på området. Hvor stort er problemet? Hvorfor finder vi pesticider i overfladevandet, dvs. hvad er kilderne? Og hvordan kan vi mest hensigtsmæssigt håndtere vandet?

Side 16 af 19

Den anden nye udfordring med haveaffald er invasive arter. Vi har i et års tid haft dialog med Miljøstyrelsens kontor for Arter og Naturbeskyttelse om evt. udfordringer med spredning af invasive arter via haveaffaldsordningerne. Der er mange ubekendte herunder ikke mindst i hvilket omfang den videre afsætning af komposteret eller blot neddelt haveaffald medfører spredning af invasive arter.

Den eksisterende håndtering af haveaffald er forsøgt beskrevet i afsnittet, men vi savner, at der bliver givet et mere nuanceret billede. Hvor meget haveaffald gennemgår en komplet komposteringsproces og hvor store mængder afsættes neddelt, eller som sigterest til jordforbedring i landbruget?

Hvor energiudnyttes den vedholdige del opgjort på hhv. biomasseværker og på dedikerede affaldsenergianlæg? Hvilken kilde er der for, at mængden til energiudnyttelse skulle udgøre 25%?

I forlængelse af tidligere arbejde med livscyklusvurderinger af håndteringen af haveaffald indgår Dansk Affaldsforening gerne i analysearbejde af, hvorledes det er muligt at nedbringe drivhusgasudledningerne fra håndtering af haveaffald. Et første skridt i sådan en analyse må være, at vi får kortlagt den eksisterende håndtering og dertil hørende udledninger.

Dansk Affaldsforening har tidligere meldt ud, at vi gerne ser løbende stramninger af kravene til de synlige urenheder i madaffald – herunder især for plastdelen. Vi er lidt mere usikre på grænseværdier for tungmetaller. Os bekendt ligger tungmetallindholdet normalt på et niveau, der gør det uproblematisk at opfylde kravene. Hvis det ikke skulle være tilfældet, har vi et problem i værdikæden, da tungmetallerne nærmest kun kan stamme fra den føde, vi indtager?

Dansk Affaldsforening bakker op om kaskadeudnyttelse af biomasser, men vi undrer os over, at det åbenbart skal kobles med at fjerne biomasser fra bekendtgørelsen om biomasseaffald. Vi kommer til at bruge biomasser i vores energiforsyning i mange år frem og fx affaldsenergianlæggene kan ved faldende affaldsmængder i øget omfang bringes i spil til 'svære' biomasser som halm og de vedholdige dele af haveaffaldet.

Bioasker indeholder klassisk mange tungmetaller, og Dansk Affaldsforening mener, at man skal holde en nogenlunde konsekvent linje i forhold til de tungmetaller m.v. som vi tillader udbragt på landbrugsjord. Det skal forstås på den måde, at det virker ulogisk, hvis vi på samme tid strammer kravene til tungmetallindhold i

pulp fra madaffald, mens vi slægger dem for tungmetalindholdet i bioaske – eller de blot slet ikke er på samme niveau pr. gødskningsenhed (eller hvad det nu opgøres i).

Side 17 af 19

Bæredygtigt byggeri

Bedre håndtering af bygge- og anlægsaffald

Vi bifalder fastsættelse af nationale grænseværdier for problematiske stoffer i beton og tegl og ser det gerne udvidet til andre byggematerialer.

Med den nye affaldsbekendtgørelse er initiativet om 'entydige regler og bedre sporbarhed på byggeaffald' allerede omsat, og vi vil derfor gerne henvise til vores [høringssvar på affaldsbekendtgørelsen](#). Det er en stor udfordring, at der er opstillet krav til tilbagemeldinger til kommunerne, før der er oprettet tekniske løsninger, der kan understøtte dette.

Jord som er affald

I beskrivelse af miljø- og klimaforhold savner vi en beskrivelse af biologisk forurennet jord. Dansk Affaldsforening er i dialog med Miljøstyrelsens kontor for Arter og Naturbeskyttelse om udfordringerne med især rødder fra japansk pileurt, som vi kan finde i jordfraktionerne. Vi vil gerne opfordre til, at udfordringen beskrives, så vi har fokus på den, og derudover overvejer initiativer som fx at tilføje en biologisk forurening til reglerne omkring jordflytning.

Plastik i en cirkulær økonomi

Begræns unødigt forbrug af plastik

Som følge af single-use-plastic direktivet har vi arvet en målsætning om at halvere mængden af take-away-emballage i plastik. Dansk Affaldsforening ser gerne denne målsætning udvidet til alt engangs take-away-emballage, mhp. at vi opnår en forbrugsreduktion fremfor udelukkende et materialeskifte. Til inspiration kan man i øvrigt også kigge til Tyskland, som nu kræver, at der skal tilbydes genbrugsemballage til kunderne fra år 2023.

Løsninger på tværs af værdikæden, design og mere viden

Dansk Affaldsforening vil gerne opfordre Regeringen til at udvide rammerne for både forum for emballageplastik og arbejdet i det nationale plastikcenter, så der kan arbejdes på tværs af emballagematerialer. Det, vi ser, er, at plast ofte udskiftes med diverse andre kompositmaterialer. Vi mener, at det er mest hensigtsmæssigt at tilgå udfordringerne med emballageplastik under inddragelse af alternativerne.

Fremskrivninger og forsyningssikkerhed

Fremskrivninger

Det nævnes, at baseline-fremskrivningen viser udviklingen i affaldsmængderne inkl. initiativerne fra Klimaplan for en grøn affaldssektor og cirkulær økonomi,

som blev vedtaget 16. juni 2020. Desværre findes der ikke en offentliggjort beskrivelse af de initiativer, som indgår i basis-fremskrivningen, eller for hvordan de er beregnet og hvad deres effekter er. Basis-fremskrivningen er kun offentliggjort via et excel-regneark i tilknytning til [Virkemiddelkatalog for øget genanvendelse af husholdningsaffald og lignende affald fra andre kilder \(municipal waste\) \(mst.dk\)](#) på Miljøstyrelsens hjemmeside med meget sparsomme forklaringer til, som langt fra klart belyser alle de indregnede initiativer.

Side 18 af 19

Da fremskrivningerne ligger til grund for store beslutninger omkring især affaldsenergisektoren, mener vi, at det er stærkt kritisabelt, at branchen slet ikke har været inddraget i fremskrivningerne. Det indblik, som vi via aktindsigt m.v. har fået i fremskrivningerne og de antagelser der ligger til grund, bekymrer os – især i form af udokumenterede synergieffekter og produktivitetstgevinster, som forventes at flytte væsentlige mængder affald fra energiudnyttelse til genanvendelse.

I tabel 8.2.1. fremføres det, at restaffaldsmængden fra husholdninger til energiudnyttelse falder fra 2,7 mio. ton i 2018 til 2,1 mio. ton i 2025 (inkl. EU-mål), svarende til et fald på 0,6 mio. ton. Men i tabel 8.1.1 fremføres det samtidigt, at de samlede mængder affald til energiudnyttelse falder fra 3,5 mio. ton i 2018 til 3,2 mio. ton i 2025 (inkl. EU-mål), svarende til et fald på 0,3 mio. ton. Dansk Affaldsforening er uforstående overfor, hvordan restaffaldsmængden fra husholdninger til energiudnyttelse kan falde mere end de samlede mængder affald til energiudnyttelse.

Kapacitetsbehov og forsyningssikkerhed

Genanvendelse

Dansk Affaldsforening finder ikke afsnit 8.4.3 om Forsyningssikkerhed for behandling af genanvendeligt affald hensigtsmæssigt. Afsætningsmarkedet er langt mere komplekst, end der afspejles i teksten. Det handler både om, hvorvidt man kan finde en aftager, men ikke mindst om hvilken kvalitet i genanvendelsen der kan opnås, hvordan sorteringsrester håndteres, om der er fornuftige arbejdsmiljøforhold og miljøgodkendelser, sikkerhed for indsigt i den videre håndtering, dokumentation herfor osv., osv. Og prisen er relevant, for det, vi skal sikre os imod, er, at affaldet ender i et ukontrolleret deponi et sted, hvilket ofte vil være den billigste løsning til håndtering af affaldet. I den forbindelse kan vi gøre opmærksom på, at fx England har dedikeret et helt kapitel til affaldskriminalitet i deres [affaldsplan](#).

Affaldsforbrænding

Det anføres, at fremskrivningen af affaldsmængderne afviger fra fremskrivningen til kapacitetsplanlægningen af dedikerede affaldsenergianlæg, eftersom haveaffald, imprægneret træ og farligt affald er fjernet fra fremskrivningerne. Dansk Affaldsforening kan ikke bakke op om denne tilgang. I den forbindelse vil vi henvise til [første del af Folketings svar nr. 450 \(MOF alm. del\)](#). Her ser vi endelig en første redegørelse af, i hvilket omfang vi allerede i 2019 energiudnyttede de tre omtalte fraktioner på de dedikerede anlæg.

Dansk Affaldsforening er af den opfattelse, at tager man ikke disse mængder med i kapacitetsplanlægningen, risikerer myndighederne, at vi kommer til at mangle kapacitet fremadrettet. Derfor vil vi også advare imod at antage, at denne yderligere mængde kan opvejes af affald, der frasorteres i udlandet, som det fremgår af 2. del af folketingssvaret.

Side 19 af 19

Som nævnt i afsnittet om biomasse opfordrer vi Miljøministeriet til at få kortlagt haveaffaldsstrømmene. Det er vores opfattelse, at flisværker kun aftager en mindre del af det vedholdige haveaffald, da det ikke kan oparbejdes i høj nok kvalitet, men vi har heller ikke noget samlet overblik.

Dansk Affaldsforening er også af den opfattelse, at vi i 2020 vil kunne konstatere, at endnu større mængder imprægneret træ/udetræ er blevet energiudnyttet på danske affaldsenergianlæg.

Det nævnes, at udviklingen affaldsenergiens kapacitet kan tilskrives forventede løbende nedlukninger af en række ældre udslidte ovnliner. Det billede kan vi ikke genkende. Der er med Klimaplanen en klar politisk hensigt om at reducere affaldsenergiens kapacitet. Mange anlæg kan levetidsforlænge deres ovne hele tiden. Kapacitetstilpasningen er altså politisk og ikke teknologisk bestemt.

Det nævnes, at baseline scenariet for forbrændingskapaciteten er baseret på en 'frozen policy-tilgang' (ekskl. aftale om Klimaplan for en grøn affaldssektor og cirkulær økonomi, 2020) og på oplysninger fra affaldsforbrændingsanlæggene om deres kendte restlevetider og investeringsbeslutninger. Dansk Affaldsforening kan ikke følge, hvilke oplysninger der er tale om. Henvises der til BEATE?

Miljøministeriet forholder sig reelt ikke til udviklingen i affaldets brændværdi, og til at deres kapacitetsopgørelse ikke er opgjort på grundlag af en ensartet opgørelsesmetode.

Det betyder, at en miljøgodkendelse på 600.000 tons, i realiteternes verden kun er en godkendelse til en mindre mængde, når brændværdien er 10,6 GJ og derover.

Forsyningsikkerhed omtales også i forhold til oplagring af restaffald. Dansk Affaldsforening opfatter det som en ensidig beskrivelse, at det meste restaffald kan lagres og gemmes i lang tid. Det bør anføres, at det dels er økonomisk dyrt at lagre restaffald, og at det taber brændværdi over tid ved langvarig oplagring, hvis det ikke emballeres.

Det anføres, at man kan eksportere forbrændingseget affald ved manglende afsætningsmuligheder. Det er en oplysning som ikke kan bekræftes generelt. Det afhænger både af affaldstype, mængder og tidspunkter på året. Man kunne fx også spørge danske shreddervirksomheder, hvorfor de så ikke benytter eksportmulighederne for deres restaffald. Handlingsplanens indikation af, at der er ledig kapacitet i EU, er i hvert fald ikke korrekt. Der er snarere en voldsom mangel på kapacitet.